

Creativiteit en duurzaamheid helpen eeuweling de toekomst in

Al honderd jaar levert Griffioen Wassenaar vaste planten in Europa. Stefan Verbunt zwaait er sinds vijf jaar de scepter. Duurzaamheid voert de boventoon in zijn beleid. 'Ik pluk de vruchten van wat mijn voorgangers hebben opgebouwd.'

Zijn collega's op het ministerie wisten allang dat hij geschikter was voor het bedrijfsleven dan voor de overheid. Toch werkte Stefan Verbunt, directeur van vasteplantenkwekerij Griffioen Wassenaar BV, achttien jaar lang als beleidsambtenaar voor de ministeries van LNV en EZ in binnen- en buitenland. Talloze onderwerpen passeerden de revue, zoals CITES (Convention on International Trade in Endangered Species), PAS (Programma Aanpak Stikstof), de Oekraïense grondmarkt en de ontwikkeling van een tuinbouwgebied in Ethiopië. Toen was de koek op en werd het tijd voor 'een nieuw boek'. Dat viel aanvankelijk niet mee. 'Ik had het hardnekkige stempel van ambtenaar op mijn voorhoofd staan, waardoor werkgevers terughoudend waren om me aan te nemen', legt Verbunt uit. Een ruimdenkende recruiter introduceerde hem bij Jan de Vries, eigenaar van de Boot & Dart Beheergroep waaronder ook de gelijknamige boomkwekerij in Boskoop valt. Dat bleek een goede zet. Zij waren in 2016 voor de helft eigenaar geworden van Griffioen. Inmiddels is het eigenaarschap reeds vijf jaar volledig over. 'Omdat Griffioen zich richt op retail zoals tuincentra én de (gemeentelijke) overheid, zochten ze iemand met

gevoel voor beide takken van sport. Dat heb ik en zo kwam ik in 2018 in het bedrijf terecht.' Verbunt beschouwt zichzelf als een oliemannetje. 'Onze kwekerij is een kennisintensieve organisatie met mensen die veel beter weten dan ik hoe planten zich in het veld gedragen. Ik ga mijn collega's daarin niet overtreffen, maar ik ben wel bepalend voor het uitzetten van de koers en het stimuleren van een prettig werkklimaat.'

Groenconcepten

Bij zijn aantreden maakte Verbunt kennis met de twee groenconcepten van het bedrijf: Hello Garden voor de retail en GreentoColour® voor gemeenten. Hiermee onderscheiden ze zich in de vasteplantensector en het leidt ertoe dat ze hun planten gelijkmatiger over het jaar kunnen verkopen. Dat zit zo. Bij Hello Garden is consumentengemak het toverwoord. Het bedrijf zoekt uit in welke eigenschappen een plant uitblinkt, bijvoorbeeld schaduwminnend, bodembedekkend of insectenlokkend. Voor elk kenmerk worden 22 soorten geselecteerd en geleverd aan tuincentra die ze vervolgens aantrekkelijk presenteren op plantentafels. De consument heeft de planten met de gewenste eigenschappen voor het grijpen. GreentoColour is

een totaalpakket waarbij gemeenten en bedrijven complete plantvakken kunnen laten inrichten door beplantingsspecialisten van Griffioen. 'We bezoeken vooraf de projectlocatie, doen bodemonderzoek en geven desgewenst onderhoudsadvies. Een vast onderdeel van GreentoColour is het ontgraven van de bovenste laag grond die vervangen wordt door een substraat die we zelf laten ontwikkelen. Zo weten we zeker dat onze planten het meerdere jaren volhouden.'

Unieke pot

Een andere bijzonderheid is de afwijkende potmaat voor de achthonderd soorten die ze opkweken. 'Tot vijftien jaar geleden stonden alle vaste planten in de bekende zwarte P9-potten. Kwekers konden zich alleen van elkaar onderscheiden op prijs en levertijd. Eén van mijn voorgangers zag tijdens een studiereis in Amerika potten van een *quarter gallon* (circa 0,95 liter), vergelijkbaar met een P11. In Nederland kenden we dit niet. Na veel scepsis vanuit de sector lukte het hem om deze in massa te produceren. Bij Griffioen werken we alleen nog met deze maat. Ik ken geen ander bedrijf dat deze maat volledig heeft overgenomen. Een voordeel van P11 boven P9 is de grotere wortelkluit die de plant een betere startpositie geeft. Daarnaast hebben de potten een kleur. Dit ziet er niet alleen aantrekkelijk uit voor de consument, het helpt ook bij de uitsortering in de verbrandingsovens, al ontdekten we dat pas later. Zwarte

potten worden niet door de laserstraal herkend en gaan daarom met het te verbranden restafval mee.'

Statiegeld op trays

Hoewel Verbunt pas vijf jaar meeloopt, heeft hij al zijn stempel gedrukt op de bedrijfsvoering. 'Mijn voorgangers hebben het bedrijf goed neergezet in de markt; daar pluk ik nu de vruchten van. In de retail zijn we marktleider in Nederland en ook bij onze GreentoColour-projecten zijn we een gewilde partner.' Duurzaamheid is een belangrijk thema. Als het plantgoed aankomt op de vestigingen in Boskoop en Reeuwijk wordt het verder opgekweekt in veenarme substraten met natuurlijke meststoffen. Daarnaast liggen er sinds april ongeveer 220 zonnepalen op het dak van de loods in Boskoop. Met de verwachte opbrengst van ongeveer 90.000 kWh per jaar denken ze ongeveer de helft van het jaarlijkse verbruik te kunnen opwekken. Wat vooral opvalt is de manier waarop het bedrijf omgaat met haar plasticgebruik. Verbunt: 'Ik vind het belangrijk om op bepaalde maatschappelijke thema's hoog aan de wind te varen, omdat we daar een grote verantwoordelijkheid hebben. Op onze kwekerij gebruiken we jaarlijks 300 ton uitsluitend gerecycled plastic. De potten worden gemaakt van oude yoghurtbekers en frietbakjes en de zes- en tiengaats-plantentrays van plastic uit oude koelkasten. Om te voorkomen dat deze trays worden weggegooid, heffen

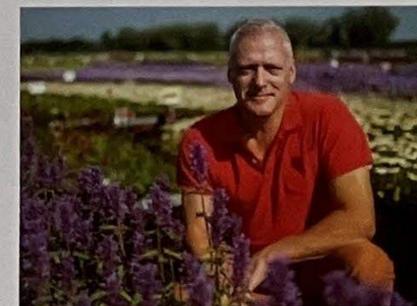
wij er als enige sinds 2020 statiegeld op. Als een tuincentrum de trays apart zet, halen wij ze aan het eind van het jaar kosteloos op. Dat is voor zo'n tuincentrum extra werk, maar door onze promotie voor dit systeem gingen alle klanten hierin mee. Ik vind dat als bedrijf getuigen van lef, want als kweker ben je makkelijk inwisselbaar. Voor het tuincentrum blijkt het toch interessant, want zij kunnen aan de milieubewuste consument laten zien hoe duurzaam ze werken, bijvoorbeeld met een informatiebordje. Een andere manier waarop we plastic besparen is het leveren van plantmateriaal zonder pot aan gemeenten. Dit scheelt de gemeente werk met ontpotten en je voorkomt dat potten wegwaaien.'

Realistisch

Aanpassingsvermogen en creativiteit hebben het bedrijf in een eeuw gebracht waar het nu staat. Dat blijft niet onopgemerkt. Vorig jaar won Griffioen de Green Retail Award voor Beste Marktintroductie en begin dit jaar stond ze in de finale van de

Tuinbouw Ondernemersprijs 2023. Begin 2024 hoort het bedrijf of ze zich Hofleverancier mag noemen. Dat ziet er allemaal rooskleurig uit, maar Verbunt is ook realistisch. 'Duurzaamheid leeft momenteel zeker bij consumenten, maar ik denk dat er ook wel dalen komen. Daarnaast ben ik benieuwd of er genoeg handjes blijven voor het werk dat we verzetten in onze loods en kassen. Je merkt dat de mentaliteit van de mensen die we inschakelen verandert; de Pool die 80 uur per week wil werken bestaat niet meer. En de veengrond waar Boskoop en Reeuwijk op liggen is gevoelig voor bodemdaling. Dit merken we in onze kassen, waar in de laagste delen water blijft staan en waar we dus geen planten kunnen neerzetten. Ik kan de grond ophogen, maar dat kost wel ineens 2,5 ton. Daar kan ik ook andere bestemmingen voor bedenken.'

TEKST EDWIN VRIEZEN
FOTO'S GRIFFIOEN WASSENAAR EN EDWIN VRIEZEN

Naam Stefan Verbunt
Naam bedrijf Griffioen Wassenaar BV
Vestiging Boskoop (bezoekadres + kwekerij Hello Garden), vestiging Reeuwijk (kwekerij GreentoColour®)
Medewerkers 25 + 50 seizoensmedewerkers
Opleiding Internationale Agrarische Hogeschool Larenstein, 1998; Agrarische economie, Wageningen Universiteit, 2000